

zaaknummer 2012-T838

2 juni 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

geboren op _____,
wonende te _____,
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mevrouw mr. M.Y.M. Renken,

tegen:

(wijlen) _____
geboren op _____ en overleden op _____
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de congregatie van de Fraters van Tilburg
CMM.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 3 oktober 2012. Op 18 december 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van _____, algemene overste van de Fraters van Tilburg CMM.

Op 22 oktober 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is met zijn echtgenote verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. M.Y.M. Renken.

Voorts werd klager vergezeld van de heer _____ en mevrouw _____.
Namens de congregatie is verschenen _____, algemene overste.

Bij tussenbeslissing van 22 oktober 2013 heeft de voorzitter van de Klachtencommissie beslist dat er nader onderzoek dient plaats te vinden door een handschriftdeskundige. W. de Jong, gerechtelijk deskundige voor schriftonderzoek, heeft op 21 januari 2014 een deskundigenrapport betreffende forensisch schriftonderzoek uitgebracht. In zijn rapport komt De Jong tot de conclusie dat de in het geding zijnde brief met hoge waarschijnlijkheid niet is geschreven door de schrijver van het referentiemateriaal, te weten aangeklaagde.

Bij tussenbeslissing van 10 maart 2014 heeft de voorzitter van de Klachtencommissie beslist klager in de gelegenheid te stellen door middel van het doen horen van getuigen ter zitting van de Klachtencommissie te bewijzen dat aangeklaagde in het schooljaar 1941/1942 onderwijzer was van de 1^e klas van de school te .

Op 8 mei 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is met zijn echtgenote verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. M.Y.M. Renken.

Voorts werd klager vergezeld van de heer en mevrouw

Ter zitting is de heer als getuige gehoord. Zowel klager als voornoemde getuige zijn aan de hand van fotomateriaal ondervraagd. Daarbij zijn uit de periode 1939-1945 portretfoto's getoond van aangeklaagde en andere fraters die in die tijd werkzaam waren aan de school te of aan de school te Voorts zijn groepsfoto's uit 1939-1945 getoond van fraters, die in die tijd werkzaam waren aan de school te of aan de school te en van fraters die met beide scholen niets van doen hadden. .

2. De klacht

- 2.1. Klager ging naar de school in Oss. Klager kwam volgens hem daar in 1941 als zesjarig jongetje in de eerste klas bij docent frater , aangeklaagde. Klager was een gevoelig, braaf en volgzaam jongetje, dat heel ijverig was op school. Achteraf denkt klager dat hij daardoor een beetje opviel en door aangeklaagde 'eruit werd gepikt'. De meer mondige en stoerdere kinderen werden er nooit 'uitgepikt'. Juist omdat klager zo ijverig en braaf was, overviel het hem dat hij op een dag moest nablijven. Hij begreep daar niets van. Hij werd door aangeklaagde mee naar het toilet genomen en daar werd hij gedwongen de penis van aangeklaagde vast te pakken. Aangeklaagde 'leerde' klager vervolgens hoe hem af te trekken. Klager wist niet goed hoe met deze situatie om te gaan en kan zich nog levendig herinneren hoe angstig hij zich voelde en hoe vies hij het vond toen aangeklaagde ook nog eens over zijn handen klaarkwam. Hij voelde zich angstig, verward en smerig. Ook machteloos, want hij wist niet hoe hij dit kon stoppen. In zijn beleving heeft deze vorm van misbruik zich een keer of tien voorgedaan; steeds moest hij nablijven, waarna aangeklaagde hem naar het toilet meenam om hem aan zijn penis te laten zitten. Daarna heeft aangeklaagde ook zeker drie keer geprobeerd klager te verkrachten. Aangeklaagde heeft minstens drie keer geprobeerd om zijn penis in de anus van klager te duwen. Dit gebeurde ook tijdens het nablijven van klager, op het toilet. Klager was nog maar 6 à 7 jaar oud en kon zich derhalve fysiek op geen enkele manier verzetten. De daadwerkelijke penetratie lukte niet, maar aangeklaagde heeft dit wel tot bloedens toe geprobeerd. Klager kan zich de hevige pijn en vernedering die hij toen voelde nog goed herinneren. De moeder van klager heeft gemerkt, dat er met klager iets mis was en zij heeft een brief geschreven aan een frater van de school, waarin zij in bedekte termen aangeeft dat zij erg geschrokken is van hetgeen de frater met haar kind heeft gedaan. Deze brief

is door de frater van de eerste klas aan moeder beantwoord met het verzoek over hetgeen is voorgevallen geheimhouding te betrachten.

- 2.2. Door het misbruik heeft klager zijn jeugd en onschuld verloren. De levensvreugde vloeide uit hem en het heeft jaren geduurd voordat hij het een beetje achter zich kon laten. De rest van de schooljaren heeft klager als verdoofd doorgebracht. Klager voelde zich in de periode na het misbruik klein, somber en machteloos. Hij beschikte niet over enig zelfvertrouwen en had een zeer laag zelfbeeld. Hetgeen hem in zijn jeugd was overkomen stopte hij zo ver weg als mogelijk, teneinde een zo normaal mogelijk leven te kunnen leiden. Desondanks heeft klager altijd periodes van somberheid en depressiviteit gekend. Ongeveer anderhalf jaar geleden kreeg klager een krantenartikel over seksueel misbruik in de Katholieke Kerk onder ogen. Dit bericht bracht hem terug in de tijd en maakte dat hij weer aan die afschuwelijke gebeurtenissen moest denken. Klager werd hier letterlijk ziek van. Hij kreeg opnieuw last van sombere buien, depressiviteit en slapeloosheid. Dit leidde tot gesprekken met zijn vrouw, die in de loop der jaren wel doorhad dat er vroeger iets ergs moest zijn gebeurd. Deze gesprekken deden klager goed en hij besloot ter verwerking van zijn trauma een klacht in te dienen. Helaas hebben deze stappen en acties er niet toe geleid dat klager van zijn slapeloosheid en sombere buien af is. Hij blijft hier onverminderd last van houden, hetgeen op zijn oude dag uitputtend is.
- 2.3. Klager wil hetgeen hem overkomen is een plek kunnen geven en het voor zover dat mogelijk is verwerken. Klager hoopt dat een erkenning van zijn klacht helend zal werken. Daarnaast vindt klager een geldelijke genoegdoening op zijn plaats, omdat het misbruik een belangrijk deel van zijn leven – zijn jeugd – op negatieve wijze heeft beïnvloed en bepaald. Door het misbruik denkt hij met afschuw aan zijn jeugd terug, heeft hij niet kunnen genieten van zijn onbezorgde jaren en schooltijd en is hij niet in staat geweest een goede vervolgopleiding te volgen. Kortom, het misbruik heeft een stuk levensvreugde van hem afgenomen, hetgeen onbetaalbaar is.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven.

De overste heeft namens de congregatie van de Fraters van Tilburg CMM de volgende schriftelijke reactie gegeven op de klacht:

Er is in de congregatie slechts één frater Norberto (aangeklaagde in deze procedure) bekend. In het klaagschrift wordt aangegeven dat klager door aangeklaagde seksueel is misbruikt in , in 1941. Volgens de gegevens van de congregatie is dat niet mogelijk. Aangeklaagde stond toen in op school. Omdat het misbruik zich heeft uitgestrekt over een langere periode is het ook niet waarschijnlijk dat aangeklaagde voor korte tijd als invaller werkzaam is geweest. Aangeklaagde is pas in 1956 in gaan werken.

Uit het onderzoek door de congregatie kan geen andere conclusie getrokken worden dan dat de dader van het seksueel misbruik niet aangeklaagde kan zijn.

Een onderdeel van dit onderzoek is geweest een handschriftonderzoek, uitgevoerd door de heer P.L. Zevenbergen. Deze deskundige is op grond van een vergelijking van twee brieven van aangeklaagde uit 1957 en 1958 met de brief, die door de frater van de 1^e klas aan klagers

zaaknummer 2012-T839(3)

moeder is geschreven, tot de conclusie gekomen dat laatstbedoelde brief niet van aangeklaagde kan zijn.

Een en ander wil niet betekenen dat de congregatie geen geloof hecht aan het feit dat klager als leerling op de school is misbruikt. Mocht aangenomen worden dat het misbruik heeft plaatsgevonden dan had dit nooit mogen gebeuren. De betreffende frater heeft in dat geval niet alleen misbruik gemaakt van zijn machtspositie, maar ook van de kwetsbaarheid van klager. De congregatie wil dan ook de pijn die klager heeft ervaren als gevolg van dit machtsmisbruik erkennen en oprechte verontschuldigen aanbieden voor hetgeen deze niet bij name te noemen frater destijds heeft aangedaan.

4. De beoordeling

- 4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.
- 4.3. Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat de klacht van een klager of klaagster wordt gesteund door ander bewijs op grond waarvan het aannemelijk wordt dat een aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik.
- 4.4. In de tussenbeslissing van 10 maart 2014 heeft de Klachtencommissie op grond van het nader in opdracht van de voorzitter van de Klachtencommissie uitgevoerde handschriftonderzoek en de administratieve gegevens van de scholen aan de en te en de school aan de te overwogen, dat er sterke aanwijzingen zijn dat klager zijn klacht ten onrechte richt tegen aangeklaagde, wijlen frater . Klager is echter in de gelegenheid gesteld door middel van getuigen te bewijzen dat aangeklaagde in het schooljaar 1941/1942 onderwijzer was van de 1^e klas van de school te Ter zitting van 8 mei 2014 is klager nader gehoord mede aan de hand van het fotomateriaal. Klager heeft alvorens de foto's te bekijken verklaard dat aangeklaagde niet de persoon is geweest die hem tijdens het schooljaar 1941/1942 seksueel heeft misbruikt. Het is niet duidelijk geworden welke betekenis de Klachtencommissie aan die verklaring kan hechten. Wel staat vast dat klager aangeklaagde niet op één van de getoonde foto's heeft herkend als degene die hem heeft misbruikt. De heer die eerder schriftelijk heeft verklaard dat hij in de 2e klas van de school te les heeft gehad van aangeklaagde, heeft ter zitting verklaard dat hij tweemaal de 2e klas heeft gedaan, steeds bij dezelfde frater. Bij de getoonde foto's heeft hij met de nodige twijfel op één van de portretfoto's en op één

van de groepsfoto's aangeklaagde herkend. In zijn herkennende verklaring ontbreekt echter de stelligheid dat deze frater twee jaar in de 2e klas zijn onderwijzer is geweest. Aan de schriftelijke verklaring van de heer _____, inhoudende een op 3 april 2013 voor akkoord ondertekende brief van mevr. Renken, gedateerd 25 maart 2013, waarin de heer _____ bevestigt dat hij in het schooljaar 1942/1943 les heeft gehad van aangeklaagde komt slechts beperkte bewijsbetekenis toe, aangezien de heer _____ niet door de Klachtencommissie als getuige is gehoord en derhalve evenmin met de foto's is geconfronteerd. Bovendien valt op, dat de heer _____ - hoewel hij met klager in dezelfde klas heeft gezeten - niet verklaart over de onderwijzer van de 1^e klas.

Ook aan de schriftelijke verklaring van de heer _____, inhoudende een op 11 juni 2013 voor akkoord ondertekende brief van mevrouw Renken, gedateerd 7 juni 2013, waarin hij bevestigt dat hij - zonder vermelding van het jaartal - hoogst waarschijnlijk in de 1^e klas les heeft gehad van aangeklaagde, komt slechts beperkte bewijsbetekenis toe. Uit de verklaring zelf blijkt van enige twijfel omtrent de persoon van de onderwijzer en ook hij is niet door de Klachtencommissie gehoord en derhalve evenmin met de foto's geconfronteerd.

Op grond van al het voorgaande komt de Klachtencommissie tot de conclusie dat er onvoldoende bewijs bestaat om aan te nemen dat aangeklaagde klager seksueel heeft misbruikt.

De Klachtencommissie zal dan ook de kerkelijk gezagsdrager adviseren die klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies houdt geen oordeel in over de vraag of klager destijds seksueel is misbruikt.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de algemene overste van de congregatie van de Fraters van Tilburg van CMM de klacht tegen aangeklaagde niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 2 juni 2014 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, dr. P.J.A. van Panhuis en mr. P.R.M. van der Ven pr., leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.